

Doe 'ns effe sociaal!

Aanbesteden moet sociaal volgens VHG en FNV

De Tweede Kamer behandelt sinds begin februari het voorstel voor een nieuwe Aanbestedingswet, die in juli 2012 in werking zou moeten treden. De nieuwe wet is gericht op aanbestedingen onder de Europese aanbestedingsgrens en wil kleine en middelgrote ondernemers eerlijke kansen bieden om overheidsopdrachten te krijgen. In het wetsvoorstel staat echter niets over sociale aspecten. Daarom willen VHG, FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen een sociale gedragscode opstellen voor de hoveniersbranche.

Auteur: Santi Raats

Branchevereniging VHG en de vakbonden FNV en CNV verkennen de mogelijkheid tot het opzetten van een gedragscode, naar voorbeeld van de schoonmaaksector, om sociale aspecten zoals veiligheid en scholing meer mee te laten wegen bij aanbestedingen. Het inkoopproces is met de huidige manier van aanbesteden een juridisch proces geworden waarbij de kwaliteit van het verrichte werk noch de manier waarop het werk uitgevoerd wordt onderwerp is. Vertrouwen tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers brokkelt op deze manier af. Ook in het nieuwe wetsvoorstel wordt wel gesproken over het verbod op clusteren (waardoor à propos de bouwteams niet meer vanzelfsprekend zullen zijn!) en over de redelijkheid van eisen aan de aannemer (proportionaliteit), maar niet over sociale aspecten.

Men werkt te vaak met uitzendkrachten, of werknemers die niet volgens de cao betaald worden

Het komt wel eens voor dat de opdrachtgever verlangt dat een deel van het werk wordt uitgevoerd door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dat is niet verplicht. Je kunt er hoogstens punten mee scoren. Fieldmanager legt VHG-voorzitter Bert Gijsbers en FNV-vakbondsbestuurder Monique Daamen een aantal vragen voor.

Is het voorstel voor de nieuwe aanbestedingswet een verbetering?

Monique Daamen, FNV-vakbondsbestuurder in de hovenierssector: 'Het is een verscherping, maar geeft nog geen antwoord op onze vragen. Die zijn van sociale aard.'

Hoe komt het dat er nog geen sociale aspecten in het voorstel zijn verwerkt?

Monique Daamen: 'Ik weet niet wie er aan tafel hebben gezeten, maar ik stel me voor dat aanbesteden een opdrachtverstrekking is vanuit de concurrentiegedachte. Dat is goed voor bedrijven. De sociale aspecten zijn neveneffecten, en die worden vaak vergeten. Voor de werknemers wordt er in het voorstel voor de nieuwe wet niets opgelost. Er wordt onder de prijs gewerkt

Bert Gijsberts, voorzitter VHG: 'Het aanpassen van de aanbestedingswetgeving om sociale aspecten meer mee te laten wegen blijkt lastig. Deels is in wetgeving veel al geregeld, maar zit het probleem in kennis van aanbestedende diensten, naleving en controle. Zoals Monique Daamen al zegt, is in de hovenierssector de CAO algemeen verbindend verklaard. Alle hovenierswerkzaamheden, zoals groenvoorzienerswerk en boomverzorgerswerk, dienen onder de CAO uitgevoerd te worden. Wanneer ondernemers met hun prijzen duiken –hetgeen vaak voorkomt-, wordt er ingeschreven met lonen die onder de hoveniers-CAO zijn. De medewerker behoort vervolgens wel volgens de CAO betaald te worden en zijn werk te kunnen doen onder de juiste arbeidsomstandigheden. Maar wie controleert dit? Een aanbestedende dienst moet bij een extreem lage prijs nadenken of het werk dat hij verwacht wel voor deze prijs kan.'

Vertrouwen tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers brokkelt af

Zullen de sociale nadelige effecten niet vanzelf verdwijnen als de Nieuwe Aanbestedingswet er is?

Bert Gijsberts: 'Het nieuwe wetsvoorstel is een belangrijke stap om knelpunten op de aanbestedingspraktijk op te lossen. Het wetsvoorstel vergroot zeker de kans voor MKB-ers om mee te kunnen dingen naar overheidsopdrachten. Ook stelt het wetsvoorstel kaders voor clusteren, de keuze in procedure en is er aandacht voor aspecten zoals het beperken van administratieve lasten. Maar er is meer nodig om negatieve sociale aspecten van aanbestedingen uit te bannen. Er is ook een cultuurverandering nodig om niet meer alleen op laagste prijs te gunnen en bij het verlenen van opdrachten een betere afweging te maken tussen prijs, kwaliteit, sociale aspecten en duurzaamheid. Dus de gedragscode zal geen overbodige actie zijn.'

Een gedragscode moet breed gedragen worden en gecontroleerd. Hoe zien jullie dat voor je?

Monique Daamen: 'In de schoonmaaksector bestaat reeds een gedragscode. De ervaring leert dat velen die ondertekend hebben, maar nog niet alle partijen. Het is al helemaal ondoenlijk

om alle gemeenten langs te gaan en daarom zou het heel mooi zijn als de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) achter de gedragscode gaat staan. Wie de controle op de gedragscode moet gaan uitvoeren, moet nog besloten worden. We zijn er dus nog niet, maar een eerste aanzet om te komen tot een gedragscode is wel gezet'.

"Door laagste prijs wordt bespaard op scholing en veiligheid van de werknemers"

Bert Gijsberts: 'De partners die de gedragscode opstellen, in dit geval VHG, FNV en CNV, zullen ook verantwoordelijk moeten zijn voor de naleving van de code. Hoe we dit concreet vorm geven moet inderdaad nog verder worden uitgewerkt.'

waardoor je simpelweg niet meer kan voldoen aan de eisen die de CAO aan het bedrijf stelt. Er worden daardoor geen vakkrachten meer ingezet, maar ingehuurde krachten zoals uitzendkrachten, of werknemers die niet volgens de CAO betaald worden. Een voorbeeld zijn buitenlandse werknemers. Door werken tegen lage prijs wordt er ook bespaard op scholing en veiligheid van de werknemers.'

"Wie de gedragscode controleert, moeten we nog bepalen"

Monique Daamen